LIBRIS | We know books

Osamu Dazai, *Joseito*
© **ALICE BOOKS**, 2022, pentru prezenta ediție în limba română
Toate drepturile rezervate

Redactor: Lucia Popovici
Ilustrație copertă: natuich
Layout & DTP: Alexandru Popovici

ALICE BOOKS
Valea Lupului, Iași
www.alicebooks.ro
hello@alicebooks.ro
Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DAZAI, OSAMU
Școlărița / Osamu Dazai; trad. din lb. japoneză și note de Iolanda Prodan. - Iași: Alice Books, 2022
ISBN 978-606-95440-0-6

I. Prodan, Iolanda (trad.; note)

821.521

OSAMU DAZAI

ȘCOLĂRIȚA

Traducere din limba japoneză
și note de Iolanda **Prodan**

ALICE BOOKS
2022

LIBRIS | We know books

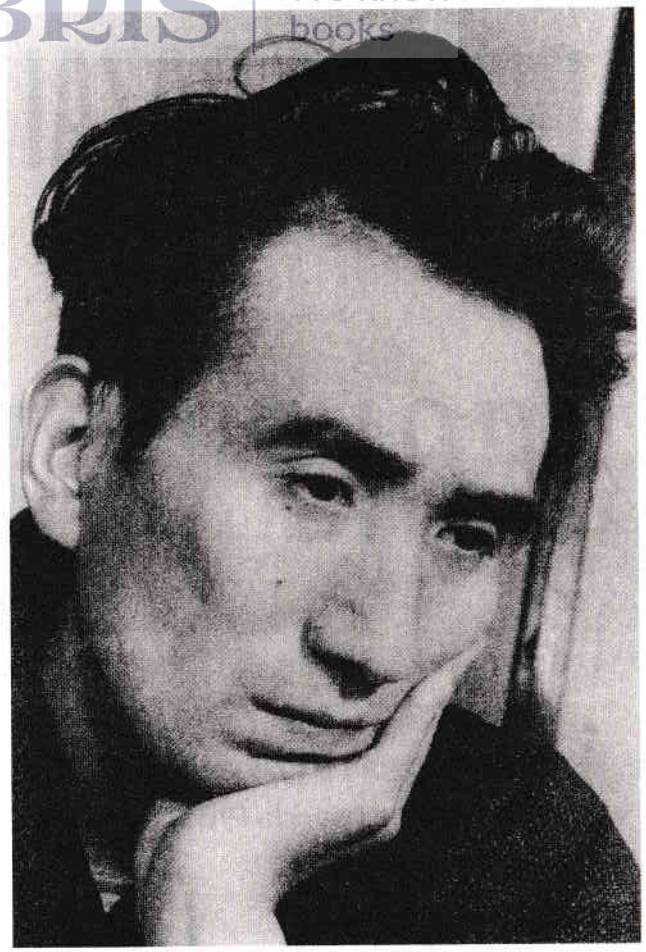

Dazai în 1948

OSAMU DAZAI

OSAMU DAZAI, pe numele său adevărat Shūji Tsushima, s-a născut la 19 iunie 1909, într-o familie numeroasă și înstărită, în prefectura Aomori din nordul Japoniei. În timpul gimnaziului și liceului a publicat povestiri în numeroase publicații locale. A urmat cursurile secției de literatură a liceului din Hirosaki, însă a început să-și neglijeze studiile odată cu sinuciderea idolului său, scriitorul Ryūnosuke Akutagawa, în 1927.

În 1930, după o tentativă eșuată de suicid, a fugit împreună cu o gheișă, fiind dezmoștenit formal de familia sa. La nouă zile după ce a fost

LIBRIS We know books

exmatriculat de la Universitatea Imperială din Tōkyō, Dazai a avut împreună cu o tânără de 19 ani o nouă tentativă de suicid, căreia doar el i-a supraviețuit, fiind salvat de niște pescari.

După o lună petrecută într-un spital de boli mintale pentru a scăpa de dependența de analgezice pe bază de morfină, Dazai descoperă că soția l-a înșelat cu cel mai bun prieten al său și divorțează de aceasta, după o nouă tentativă eșuată de dublu suicid.

Dazai atinge apogeul popularității sale după cel de-al Doilea Război Mondial, odată cu romanul *Shayō* (*Amurg*), care zugrăvește declinul nobilimii nipone după război.

Pe 13 iunie 1948, Dazai și amanta pentru care își părăsise soția și copiii se sinucid, înecându-se în canalul Tamagawa din apropierea casei sale. Trupurile lor au fost descoperite abia șase zile mai târziu, pe 19 iunie, când Dazai ar fi împlinit 39 de ani.

Alături de *Amurg* și *Dezumanizat*, printre cele mai renumite scrieri ale lui Osamu Dazai se numără *Tsugaru* (*Tsugaru*), *Joseito* (*Școlărița*), *Viyon no tsuma* (*Nevasta lui Villon*), *Shin Hamuretto* (*Noul Hamlet*) și *Guddo bai* (*Good bye*).

Nuvela *Școlărița*, publicată în 1939, surprinde monologul interior al unei fete pe parcursul unei singure zile. Tânăra protagonistă, pentru care totul este deprimant, patetic și dezgustător, vorbește despre anumite evenimente care i-au marcat viața, precum războiul și moartea tatălui ei, fiind într-un permanent dezacord cu ea însăși, cu clasa din care face parte, cu emoțiile ei și cu lumea din jur. De asemenea, se află într-o stare constantă de autoanaliză, iar fiecare acțiune a sa pe care o consideră un eșec, un neajuns este consemnată și servește drept sursă de rușine. Gândurile elevei pendulează între răbufniri copilăroase, cugetări fanteziste, autocritici și critici sociale aspre și meditații sumbre pe marginea existenței, totul în căutarea propriei identități, cu o ușurătate naturală și fermecătoare.

Naratoarea oscilează de asemenea între ură de sine și admirație de sine și este obsedată de imaginea propriului corp. Oricât de mult și-ar dori să se elibereze și să se răzvrătească împotriva societății, vrea să fie „o fiică bună” și se străduiește să îmbrace rolurile pe care i le prescriu societatea și mama ei, urându-se totodată pentru faptul că nu este capabilă să fie

LIBRIS | We know books

exact cine își dorește să fie. Cu inteligență, eleganță și sensibilitate, Dazai creează în *Școlărița* un personaj abil și nuanțat, cu emoții complexe.

TRADUCĂTOAREA NUVELEI

Iolanda PRODAN (n. 1973, Iași) este traducător literar din limbile japoneză și coreeană. Doctor în domeniul Științelor Comunicării, a beneficiat de burse de cercetare în Franța, Italia, Japonia și Coreea de Sud. A semnat traduceri în limba română din importanți scriitori japonezi și sud-coreeni (Hwang Sok-yong, Han Kang, Ko Un, Gong Ji-young, Osamu Dazai, Sayaka Murata, Niimi Nankichi, Eiko Kadono, Toshikazu Kawaguchi, Ryū Murakami, Mieko Kawakami, Yu Miri ș.a.) pentru diferite edituri și reviste literare.

LIBRIS | We know books

Dimineața, când mă trezesc și deschid ochii, e foarte amuzant. E ca atunci când mă joc de-a v-ați ascunselea și stau ghemuită fără să mă mișc în șifonierul întunecat și dintr-odată ușile glisante se dau la o parte cu un huruit, razele soarelui pătrund înăuntru, Deko-chan țipă cât o ține gura „Te-am prins!", mă privește pătrunzător, urmează o tăcere ciudată, apoi inima începe să-mi bată cu putere și, aranjându-mi partea din față a chimonoului, ies din șifonier ușor rușinată, apoi, din senin, mă enervez și mă bosumflu – ba nu, nu-i așa, cum să spun, e ceva mai insuportabil. Sentimentul pe care-l am se aseamănă cu senzația pe

LIBRIS | We know books

care o ai atunci când deschizi o cutie și înăuntru e o altă cutie mai mică, deschizi și cutia mică și în ea e una și mai mică, o deschizi și pe asta și iar dai peste una și mai mică, o deschizi și pe cea mai mică și mai găsești încă o cutie, deschizi vreo șapte, opt cutii și, în cele din urmă, iese o cutie cât un zar și când o deschizi încetișor și pe asta nu e nimic înăuntru, e goală-goluță. Se spune că atunci când te trezești deschizi ochii dintr-odată, dar asta-i o minciună. La mine totul e începătoșat și tulbure la început, amidonul începe să se depună încet la fund și apa limpede se ridică la suprafață și apoi, în sfârșit, deschid obosită ochii. Diminețile sunt atât de deprimante. Tristețe, multă tristețe îți copleșește inima, sunt insuportabile. Le urăsc. Le detest. Fiindcă eu, dimineața, arăt cel mai îngrozitor. Picioarele îmi sunt frânte de oboseală și n-am chef de nimic. Mă întreb dacă nu cumva o fi din pricină că nu dorm bine. Se

zice că dimineața e sănătate curată. Și asta, tot o minciună. Dimineții le sunt cenușii. Mereu și întotdeauna aceleași. E timpul cel mai dezolant, cel mai pustiu dintr-o zi.

Dimineața, în pat, sunt întotdeauna pesimistă. E îngrozitor. Tot felul de regrete oribile se adună toate dintr-odată și-mi apasă pe piept și nu pot decât să agonizez.

Dimineții le sunt nesuferite.

„Tată...", încerc să strig cu glas stins. Apoi, simțindu-mă bizar de jenată și binedispusă, mă ridic și-mi strâng iute salteaua. În timp ce o ridic, mă aud spunând „Hopa sus!". Ceee?! N-am crezut că sunt genul de fată care poate rosti un cuvânt atât de vulgar. E dezgustător, e ceva ce ar ieși doar pe gura unei femei bătrâne. De ce oi fi spus asta? E ca și cum în trupul meu ar trăi o babă și gândul ăsta mă face să-mi fie silă. O să fiu atentă de acum încolo. E înfiorător de deprimant,

LIBRIS | We know books

e ca atunci când te încrunți dezgustat văzând că cineva merge șleampăt, doar ca să-ți dai seama brusc că și tu mergi la fel.

Dimineața, eu nu am niciodată încredere în mine. Mă așez în fața oglinzii îmbrăcată în pijamale. Dacă mă uit în oglindă fără să-mi pun ochelarii, fața mea îmi pare puțin încețoșată și jilavă. Ce urăsc cel mai mult la fața mea sunt ochelarii; sunt și ochelarii buni la ceva, însă nu toți oamenii știu asta. Mie îmi place să-mi scot ochelarii și să privesc în depărtare. Totul e încețoșat, e superb, ca într-un vis sau zoetrop[1]. Nu se vede nimic murdar. În ochii mei nu intră decât lucrurile mari, culorile vii, intense și lumina. Și-mi place să-mi scot ochelarii și să privesc oamenii și uite-așa fețele tuturor par blânde, frumoase, zâmbitoare.

1. Dispozitiv sub formă de cilindru cu fante verticale, care prin rotire dau iluzia că personajele desenate din interiorul cilindrului se mișcă.

Mai mult, atunci când îmi scot ochelarii, nu-mi vine să mă cert cu nimeni, n-am niciun chef să vorbesc de rău pe nimeni. Și tot ce fac este să tac și să privesc absentă. În acele momente, dacă mă gândesc că arăt ca o domnișoară cumsecade, cu suflet bun, chiar mă simt și mai visătoare și mai sigură pe mine, și tânjesc să fiu alintată și ajung să simt că am o fire blândă, că sunt cuminte.

Totuși, adevărul e că urăsc ochelarii. Dacă mi-i pun, nu simt că am ceea ce se numește față. Ochelarii stau în calea tuturor emoțiilor care se nasc pe chipul unui om – romantism, frumusețe, înversunare, slăbiciune, inocență, întristare. În plus, până și vorbitul din priviri ajunge să fie ceva straniu.

Ochelarii sunt niște fantome.

Eu cred că frumusețea ochilor e ceea ce au oamenii mai bun – poate că și din această cauză îmi urăsc ochelarii atât de mult.